

ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE EPİSTEMİK KIPLİK KISAS-I ENBİYA ÖRNEĞİ

Üzüm, Melike (2019). *Eski Anadolu Türkçesinde Epistemik Kiplik Kısas-ı Enbiya Örneği*. Ankara: Nobel Yayınları, 270 s. ISBN: 978-605-7662-60-6

Ceren SELVİ*

Dil Araştırmaları, Bahar 2020/26: 252-253

Nobel Yayınları tarafından 2019 yılında ilk baskısı yapılan *Eski Anadolu Türkçesinde Epistemik Kiplik Kısas-ı Enbiya Örneği* adlı eser Melike Üzüm'ün doktora tezinin kitaplaşmış şeklidir. Eser; *Giriş* (s. 1-4), *Sınırlılıklar* (s. 4-5), *Veri* (5-6), *Dini Metinlerde Dil Kullanımı* (7-8), *Alan Yazını* (8-29), *Temel Kavramlar* (31-46), *Kiplik* (47-136), *Eski Anadolu Türkçesinde Epistemik Kiplik* (137-212), *Epistemik Kiplikle İlgili Diğer Konular* (213-248), *Sonuç* (249-251), *Kaynaklar* (253-268) ve *Dizin* (269-270) bölümlerinden oluşmaktadır. Eserin *Giriş* bölümünde çalışmada yapılanlar anlatılmıştır. *Sınırlılıklar* bölümünde, çalışmanın genel çerçevesi ele alınmıştır. *Veri* bölümünde, çalışmada kullanılan Kısas-ı Enbiya adlı eser tanıtılmıştır. *Dini Metinlerde Dil Kullanımı* bölümünde, çalışmada bazı ifadelerin açıklanması için inanç ifadelerine yer verilmesinden dolayı bu tip metinlerde yer alan dil kullanımından bahsedilmiştir. *Alan Yazını* bölümünde, Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi dönemlerinde kullanılan kiplik işaretleyicilerine değinilmiştir.

Çalışmanın birinci bölümünü oluşturan *Temel Kavramlar* bölümünde; *önerme, epistemoloji, epistemik kiplik, öznellik, gerçeklik ve gerçek dışılık, zorunluluk, olası dünya, olgusal dünya, karışılgsal dünya, olgusal dışı dünya, kaplam ve bilgi kavramları* açıklanmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünü oluşturan *Kiplik* bölümünde; *kip ve kipliğin tanımı, zaman, görünüş ve kiplik, anlam gelişimi, epistemik kiplik v görünüş, epistemik kiplik ve zaman, görünüş ve zaman işaretleyicilerinin kiplik değerleri, zaman, görünüş ve epistemik kiplik açısından -mİş/-Imİş, aletik kiplik ve epistemik kiplik, epistemik ve aletik belirsizlik, evidensiyellik ve epistemik kiplik ilişkisi, evidensiyellik, evidensiyellik ve epistemik kiplik arasındaki farklar, evidensiyellik ve epistemik kipliğin örtüşmesi, epistemik kiplik, epistemik olasılık ve zorunluluk, epistemik kiplik türleri, epistemik anlam, epistemik skala, epistemik kiplik yapıları, sözcüksel işaretleyiciler, kiplik tümceler, morfolojik işaretleyiciler ve morfosentaktik işaretleyiciler bölümleri* altında tezin ana çerçevesi hakkında yapılan araştırmalar anlatılmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümünü oluşturan *Eski Anadolu Türkçesinde Epistemik Kiplik* bölümünde; çalışmada kullanılan eserde yer alan epistemik kiplik işaretleyicileri semantik ve işlevsel açıdan değerlendirilmiştir. Ayrıca, Türkiye Türkçesindeki durumlarına da bakılmış ve geçirdikleri anlam değişimleri ele alınmıştır. Tespit edilen

* Arş. Gör. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yeni Türk Dili Anabilim Dalı, Ankara / TÜRKİYE. ceren.ybu@gmail.com. ORCID: 0000 0002 7606 4292
Gönderim Tarihi: 02.03.2020/Kabul Tarihi: 29.03.2020

örnekler şu başlıklar altında sınıflandırılmıştır: *İhtimal-Kurgu İfadeleri, Olabilirlik, Olgusallığa Yakınlık-Kesinlik, İhtimal Dâhilinde Olmama, Olası Olmayan/İmkânsız, Henüz Gerçekleşmemiş Olgusallık*

Çalışmanın üçüncü bölümünü oluşturan *Epistemik Kiplikle İlgili Diğer Konular* adlı bölümde, epistemik kiplik kategorisi içerisinde ele alınan “*Kaplamsal Epistemik Kiplik İşaretleyicileri, Aktarma İfadeleri, Koşul İfadeleri, Karşıolgusal İfadeler ve Soru*” adlı diğer konular ele alınmıştır. Bu bölümde yer alan başlıklar çok kapsamlı çalışmalar içereceğinden dolayı sadece tespit edilen örnekler verilmiştir.

Eserin son bölümü olan *Sonuç'ta* ise incelenen metinden elde edilen epistemik kiplik işaretleyicileri özetlenmiş ve yapılan tüm çalışma değerlendirilmiştir. Sonuç kısmından sonra çalışmada yararlanılan kaynakların sıralandığı Kaynaklar ve Dizin yer almaktadır.

Kip ve kiplik çalışmalarının oldukça önemli olduğu Türkoloji alanına kazandırdığı bu önemli eser için Dr. Melike Üzüm hocamıza teşekkür eder, başarılı çalışmalarının devamını dileriz.